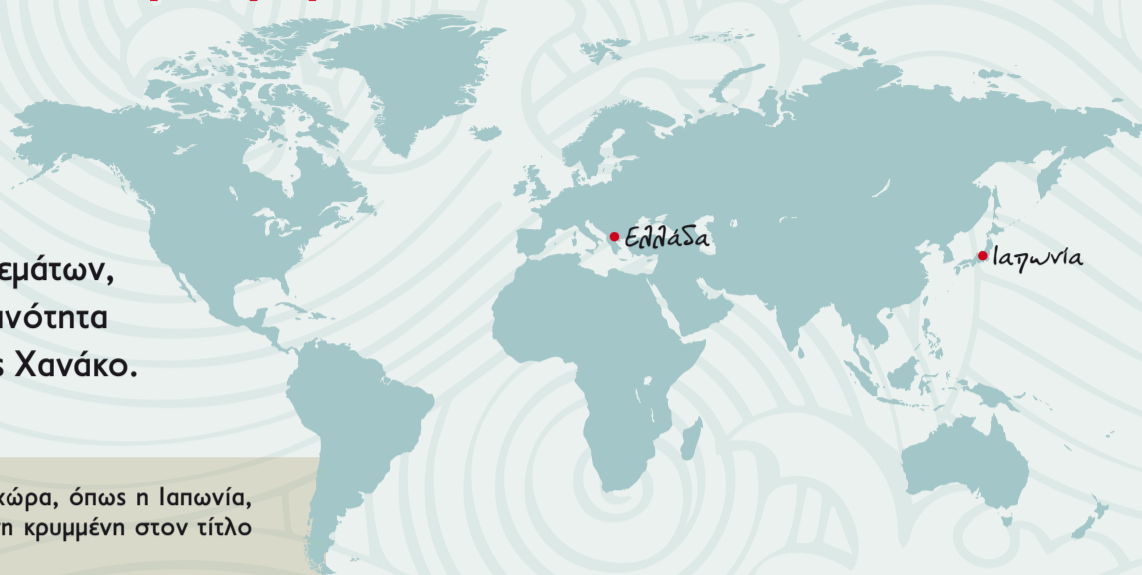

Μια μέρα με μια γκέισα

Θέλετε να περάσετε μια μέρα με μια γκέισα;

Περιηγηθείτε στην έκθεση «Σαν μετάξι», στο Μουσείο Μετάξης και, με τη βοήθεια των εκθεμάτων, ακολουθήστε την καθημερινότητα της μαθητευόμενης γκέισας Χανάκο.

• Τι συνδέει μια τόσο μακρινή χώρα, όπως η Ιαπωνία, με το Σουφλί; Βρες την απάντηση κρυμμένη στον τίτλο της έκθεσης.

• Βρες στον χάρτη την πατρίδα της γκέισας.

Suzuki Harunobu, Καλλονές στη συνοικία των απολαύσεων, έγχρωμο εικονογραφημένο βιβλίο, 1770. Συλλογή Μουσείου Ασιατικής Τέχνης Κέρκυρας

Καλλωπισμός

Η γκέισα, λέξη που στα ιαπωνικά σημαίνει «πρόσωπο της τέχνης», ζει σε έναν κόσμο πλημμυρισμένο από μετάξι.

Η Χανάκο είναι *μάικο*, δηλαδή μαθητευόμενη γκέισα. Ζει στο Κιότο το 1830. Η περίοδος αυτή ονομάζεται Έντο και ήταν εποχή ακμής για την Ιαπωνία. Την εξουσία ασκούσαν οι Σαμουράι και επικρατούσε ειρήνη. Οι άνθρωποι μπορούσαν να ασχοληθούν πιο εύκολα με την τέχνη, γι' αυτό και αναπτύχθηκαν η ζωγραφική, το θέατρο, αλλά και ο θεσμός της γκέισας.

Οικογένεια της Χανάκο είναι η *οκίγια* της, δηλαδή το σπίτι όπου ζουν όλες οι γκέισες μαζί. Εκεί εκπαιδεύεται για να γίνει και αυτή κάποια μέρα γκέισα. Η εκπαίδευσή της είναι πολύ απαιτητική, γι' αυτό ξυπνάει πολύ νωρίς. Το πρώτο που κάνει είναι να μακιγιάρει το πρόσωπό της.

• Στην εικόνα, η Χανάκο χρησιμοποιεί κάποια αντικείμενα για τον καλλωπισμό της. Τρία από αυτά υπάρχουν στην έκθεση. Ποια είναι;

ματα φορούν ολομέταξα κιμονό, ενώ οι οικονομικά ασθενέστερες τάξεις κιμονό από βαμβάκι ή λινό.

• Τα τρία κιμονό της έκθεσης αντιστοιχούν σε επιμέρους πρόσωπα. Σε ποιον ανήκει το καθένα;

A. Βιοτέχνης Κένζο _____

B. Μάικο Χανάκο _____

Γ. Γκέισα Σακούρα _____

Τα σχέδια στα κιμονό έχουν πολύ μεγάλη σημασία, καθώς φανερώνουν κάποιο χαρακτηριστικό ή κάποια επιθυμία του ιδιοκτήτη τους. Συνήθως κρύβουν ένα ευχάριστο μήνυμα ή μια ευχή για καλοτυχία και μακροζωία.

• Ζωγράφισε το πρόσωπο της γκέισας σύμφωνα με την περιγραφή του μακιγιάζ της.

Η γκέισα βάφει λευκό το πρόσωπο, μαύρο το περίγραμμα των ματιών, κόκκινα τα χείλη και τα φρύδια και μαύρα τα δόντια της!

Έπειτα, με τη βοήθεια κάποιας άλλης γκέισας, περιποιείται τα μαλλιά της, που είναι μαύρα και μακριά. Το χτένισμα της Χανάκο είναι τόσο περίπλοκο ώστε απαιτεί περισσότερο από μισή ώρα για να ολοκληρωθεί. Η Χανάκο κοιμάται συνήθως προσεκτικά, ώστε να μην χαλάσει το χτένισμα στον ύπνο της.

Σκεφτείτε πόσο άβολα μπορεί να νιώθει. Τα στολίδια των μαλλιών της είναι πολλά και τη βαραίνουν. Όμως, είναι τόσο όμορφα!

• Πόσα στολίδια βρίσκονται στην έκθεση;

• Σε κάποιο αξεσουάρ για τα μαλλιά είναι κρυμμένη μια πεταλούδα. Ποιο είναι αυτό;

Τέλος, για να συμπληρώσει την εμφάνισή της, φοράει το μεταξωτό κιμονό της, που ασφαλίσει με ζώνη, το *όμπι*, και δένεται σφιχτά γύρω από τη μέση. Συνολικά, για να ετοιμαστεί η γκέισα, απαιτείται περίπου μίσημι ώρα.

Το κιμονό, παραδοσιακό ένδυμα της Ιαπωνίας, φοριέται τόσο από τις γυναίκες όσο και από τους άνδρες. Τα κιμονό που φοράνε οι νεαρές *μάικο* είναι φανταχτερά, με έντονα χρώματα και σχέδια. Οι άνδρες επιλέγουν πιο σκουρόχρωμα κιμονό, ενώ αυτά που φορούν οι γκέισες είναι λιτά και κομψά. Τα ανώτερα κοινωνικά στρώ-

Μοτίβα και η σημασία τους

Τα περισσότερα μοτίβα των κιμονό αντλούν έμπνευση από τα ζώα και τα λουλούδια. Άλλα πάλι απεικονίζουν πρόσωπα γνωστών μύθων, τοπία, αντικείμενα καθημερινής χρήσης. Κάθε σχέδιο, όπως φαίνεται και παραπάνω, κάτι συμβολίζει.

• Τι εκφράζει το κιμονό της Χανάκο, με βάση τα σύμβολα και τη σημασία τους, αλλά και σύμφωνα με τη δική σου φαντασία;

• Τα δικά σου ρούχα έχουν κάποιο σχέδιο; Συμβολίζει κάτι; _____

• Στο πρώτο πλαίσιο ζωγράφισε ένα σημερινό μοτίβο και στο δεύτερο το ιαπωνικό μοτίβο που σου ταιριάζει.

Μία μέρα με μια γκέισα

Εκπαίδευση και ασχολίες

Αφού ντυθεί, η Χανάκο θα περάσει τη μέρα της εξασκώντας την τέχνη της. Μια γκέισα, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες γυναίκες στην Ιαπωνία, οφείλει να γνωρίζει λογοτεχνία, ποίηση και καλλιγραφία, ώστε να μπορεί να συζητά για πολλά θέματα.

Η καλλιγραφία στην Ιαπωνία αποτελεί ιδιαίτερα δημοφιλή τέχνη. Αυτό όμως που αρέσει περισσότερο στη Χανάκο είναι να παίζει το *σαμισέν*, το μουσικό όργανο με το οποίο διασκεδάζει τους θεατές της τα βράδια, όταν δίνει την παράστασή της.

- Πού είναι το *σαμισέν* στην προθήκη;

- Μοιάζει με κάποιο μουσικό όργανο που γνωρίζεις;

Η Χανάκο είναι επίσης πολύ καλή χορεύτρια. Παράλληλα, κοντά στις μεγαλύτερες γκέισες, μαθαίνει και άλλες ιαπωνικές τέχνες, όπως την τελετή του τσαγιού, την τέχνη του αρώματος και την τέχνη της ανθοδετικής.

Αντιστοίχισε την κάθε τελετή με το περιεχόμενο και την εικόνα της.

Τελετή του τσαγιού (chado)

Η ομορφιά της φύσης σε μια σύνθεση από λουλούδια.

Τέχνη της ανθοδετικής (ikebana)

Ο καπνός από το θυμιατήρι μυρίζει τόσο όμορφα. Οι έγνοιες ξεχνιούνται το μυαλό ξεκουράζεται.

Τέχνη του αρώματος (kodo)

Το νερό είναι έτοιμο, οι καλεσμένοι κάθονται στο πάτωμα που είναι στρωμένο με *τατάμι* (ψάθα). Δεν μιλούν πολύ.

Καλλονές, από το εικονογραφημένο βιβλίο του *Suzuki Harunobu*, 1770. Συλλογή Μουσείου Ασιατικής Τέχνης Κέρκυρας

Παράσταση

Το βράδυ η Χανάκο πηγαίνει στο *τεϊόποτεϊό* (κατάστημα όπου σερβίρουν τσάι). Εκεί, συμμετέχει στην τελετή του τσαγιού, πραγματική ιεροτελεστία. Επίσης, τραγουδάει, χορεύει και παίζει μουσική.

Παρατήρησε την εικόνα του *τεϊόποτεϊό* όπου βρίσκεται η Χανάκο.

- Ποια από τα αντικείμενα βρίσκονται και στην έκθεση;

- Ποιες παραδοσιακές τελετές/τέχνες ασκούνται σε αυτήν την περίπτωση;

Τεϊόποτεϊό, από το εικονογραφημένο βιβλίο του *Katsukawa Shunchō*, 1790. Συλλογή Μουσείου Ασιατικής Τέχνης Κέρκυρας

Ιαπωνικό σταυρόλεξο

Κάθετα

- 1 Το σπίτι όπου ζουν οι γκέισες
- 2 Η πόλη όπου ζει η Χανάκο
- 3 Το ρούχο που φορούσαν οι Ιάπωνες μέχρι τον 19ο αιώνα

Οριζόντια

- 4 Το πρόσωπο της τέχνης
- 5 Η πρωτεύουσα της Ιαπωνίας
- 6 Μαθητευόμενη γκέισα